

Asia: VN/724/2022

Luonnos hallituksen esitykseksi asumisneuvonnan tuesta vuosina 2023–2027 annettavasta laista

Asumisneuvonnan nykytila

Millaista asumisneuvontaa toimialueellanne on saatavilla?

Keusoten alueen kunnissa (Järvenpää, Hyvinkää, Tuusula, Nurmijärvi, Mäntsälä, Pornainen) on asumisneuvontaa vaihtelevasti kunnan järjestämänä.

Ikäihmiset: Nurmijärvi: yksi asumisneuvoja kunnallisessa vuokrataloyhtiössä (Nurmijärven Kodit Oy). Ko. asumisneuvojan työpanos käsityksen mukaan suuntautuu vuokrataloyhtiön asukkaisiin, ei muissa hallintamuodoissa asuviin.

Mitä tarpeita asumisneuvonnan saatavuuden parantamiseen tai kehittämiseen olisi toimialueellanne?

Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymässä on tällä hetkellä meneillään Asunnottomuutta vähentävien sote-palveluiden kehittämishanke Nestori, jonka tavoitteeksi on määritelty asunnottomuuden ja häätöjen vähentäminen, tuetun asumisen, asumispalveluiden ja tilapäismajoittamistarpeiden vähentäminen sekä jalkautuvan ja matalankynnyksen asunnottomuustyön lisääminen osaksi Keusoten olemassa olevia toimintoja Hankkeen tavoitteena ei ole palkata asumisneuvoja vaan saattaa asumistyö kaikkien työntekijöiden tietoisuuteen ja osaksi työtettä. Yhdessä hankkeen kanssa saataisiin toimivat verkostot asiakkaiden auttamiseksi asumisen asioissa.

Ikäihmiset: Nurmijärvi: ikäihmisten osalta asumisneuvonnan kautta tulisi aiemmin puuttua vuokravelkoihin ennen kuin ehtivät edetä häätöuhkaan asti; taustalla usein muisti- tai muut sairaudet ja niiden aiheuttamat vaikeudet asioiden hoidossa.

Ikäihmisillä entistä useammin asuntojen raivaussiivouksen tarvetta; asumisneuvonnan saatavuutta parantamalla asioiden kriisiytymistä voitaisiin ennaltaehkäistä.

Toinen asumisneuvoja tarvitaan Nurmijärvelle (aiemmin ollut kaksi henkilöä). Tarve asumisneuvontaan myös asukkailla, jotka asuvat muissa hallintamuodoissa olevissa asunnoissa.

Mikä on organisaationne oma rooli asumisneuvonnassa?

Keusoten palveluissa ei ole asumisneuvontaa työtehtävänä, mutta monien työntekijöiden tehtäväkuvassa on asiakkaiden ohjaus ja neuvonta palvelualueella sisältää myös arjen ja asumisen ohjausta, kuten kotikuntouttaja, sosiaaliohjaaja, tukihenkilö. Uusien asiakkaiden asiakasohjausyksikössä annetaan ohjausta ja neuvontaa monipuolisesti asiakkaan tarvitsemissa asioissa.

Ikäihmiset: Nurmijärvi: ikäihmisten sosiaalityö/-ohjaus tekevät yhteistyötä em. asumisneuvojan kanssa. Ikäihmisten sosiaalityö/-sosiaaliohjaus sisältää myös asumisneuvontaa.

Lain tavoitteet

Miten hyvin esitysluonnos onnistuisi arvionne mukaan parantamaan asumisneuvonnan saatavuutta toimialueellanne tai yleisesti?

Jos Keusoten kunnissa olisi asumisneuvontaa tarjolla tämä edesauttaisi asiakkaiden asioiden hoitamista jo aiemmin ennen kuin hätäjä tai ongelmia asumisessa esiintyisi. Tämä osaltaan vähentäisi mahdollisesti toimeentulotuen tarvetta.

Ikäihmiset Asumisneuvonta saataisiin toteutettua tasalaatuisesti ja asiakaslähtöisesti.

Miten hyvin esitysluonnos arvionne mukaan onnistuisi edistämään asumisneuvonnan laajentamista kaikkiin asukkaisiin asunnon hallintaperusteesta riippumatta?

Saattaa olla kysymys tiedottamisesta kunnassa ja siitä, miten hyvin asumisneuvoja pystyy verkostoitumaan ja luomaan yhteistyökontakteja alueella.

Miten hyvin esitysluonnos arvionne mukaan mahdollistaisi erityisten asukasryhmien (mm. nuoret, maahanmuuttajat) tarpeisiin vastaamisen?

Yhteistyö ja verkostoituminen eri yhteistyötahojen kanssa korostuu. Yhteistyössä taloyhtiöiden kanssa hyvinvointialueet toimivat tälläkin hetkellä, mutta esitysluonnos toisi tähän enemmän ryhtiä. Esitys ei kuitenkaan poistaisi esimerkiksi maahanmuuton sosiaalityöntekijän tai sosiaaliohjaajan vastuuta maahanmuuton asiakkaista vaan asumisneuvoja toisi lisäpalvelun, joka yhteistyössä edesauttaisi asiakkaiden tilanteita.

Vaikutukset alueellanne

Millaisia vaikutuksia esityksellä olisi organisaatiossanne järjestettävään asumisneuvontaan tai asumisen ohjaukseen ja sen rahoitukseen?

Se tarkoittaisi rahoituksen lisäämistä sekä työntekijöiden rekrytoimista, mikäli sosiaalipalveluista järjestettäisiin asumisneuvontaa. Nestori-hanke osaltaan luo tällä hetkellä prosesseja kuntiin eri vuokrataloyhtiöihin, mutta omistusasumiseen ei kuulu kehittämisen piiriin.

Järjestettäisiinkö asumisneuvontaa jatkossa arvionne mukaan (a) kunnan omana työnä vai (b) ostopalveluna (minkä tahojen kanssa)?

Asumisneuvontaa on hyvä kehittää molempien tahojen järjestämänä, jolloin työparius toisi lisää tietoa niin asiakkaiden asumisesta kuin yleisestä tilanteesta sekä mahdollisesti tehokkuutta työskentelyyn. Jos järjestetään hyvinvointialueiden järjestämänä tarvitaan vastapari kunnista kuitenkin.

Avustuksen käyttötarkoitukset

Asumisneuvonta Suomessa -selvityksen (2019) mukaan ARA-kantaa koskevat valtionavustukset (0,9 miljoonaa vuosittain) ovat kattaneet 11 % asumisneuvonnan kokonaisrahoituksesta. Vuonna 2022 myönnettävissä on 3 miljoonaa euroa, joka kohdennetaan asumisneuvonnan laajentamiseen ja kehittämiseen. Nyt lausuntokierroksella olevan esitysluonnoksen mukaan vuoden 2023 alusta lähtien myönnettävissä olisi 4 miljoonaa euroa, josta voitaisiin avustusta kohdentaa myös olemassa olevan asumisneuvonnan kuluihin. Kannatatteko tätä ratkaisua vai tulisiko avustusta jatkossakin myöntää vain uuteen asumisneuvontapalveluun ja asumisneuvontapalvelun laajentamiseen tai kehittämiseen? Miksi?

Avustusta tulisi kohdentaa molempiin. Muutamaksi vuodeksi olemassa oleville asumisneuvonnan kuluihin, jotta kehittäminen ja laajentaminen pystytään toteuttamaan. Uusille myöskin, jotta palvelu voidaan käynnistää.

Vapaa sana

Mitä muuta haluatte lausua esitysluonnoksesta? Tässä voi myös antaa mahdolliset pykäläkohtaiset kommentit.

Asumisneuvonnan tulisi olla kuntien vastuulla, jotta palvelu olisi aidosti ennalta ehkäisevää ja kaikkien kuntalaisten käytettävissä. Kuntien ja hyvinvointialueiden välillä tulee kuitenkin olla sujuva yhteistyörakenne niitä tilanteita varten, jos asumisneuvonnan asiakas tarvitsee tuekseen myös sote-palveluita. Asumisneuvontaa tuleekin kehittää yhteistyössä hyvinvointialueiden kanssa.

Asumisneuvontaa tulee kohdentaa vaikeammassa asemassa olevien asukkaiden auttamiseen, joilla todennäköisesti on myös sote-palvelujen tarvetta. Itsenäistyvän nuoren ja nuoren aikuisen asuminen olisi hyvä kuvata omana otsakkeena. Nuorten asumisen haasteet alkavat usein jo heti alkutaipaleella, ja vuokratuettujen vuoksi kertyneet maksuhäiriömerkinnät ovat yleistyneet. Olisiko mahdollista lyhyesti kuvata talouden hoidon opastamista, tukea ym. liittyen itsenäistymiseen ja asumiseen.

Tommola Nina
Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä - Mielenterveys- päihde ja
sosiaalipalvelut sekä Ikäihmisten palvelut

